nieuws

Waar is het wetgevend kader voor boerderijcompostering?

nieuws

Boerderijcompostering is geen nieuw begrip in de landbouwsector. Al 20 jaar voert het Instituut voor Landbouw- en Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) onderzoek naar deze soort van compostering waarbij landbouwers vaak samenwerken met natuurbeheerders. De onderzoeksproeven hadden meermaals positieve resultaten, maar wegens het uitblijven van een wetgevend kader zijn er amper landbouwers of natuurbeheerders in Vlaanderen die aan boerderijcompostering doen.

16 AUGUSTUS 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 16 AUGUSTUS 2023 22:19

Lees meer over:
onderzoek
compost

Bij boerderijcompostering composteren land- en tuinbouwers op eigen terrein (deels) hun eigen reststromen, met een waardevolle bodemverbeteraar als resultaat. Op deze manier kunnen sommige reststromen gevaloriseerd worden als compost. Grasmaaisel dat niet gebruikt kan worden als veevoeder is hier een mooi voorbeeld van. Al kan er geen compost gemaakt worden met enkel grasmaaisel. Een goede compostering vraagt een goed evenwicht van nutriëntrijke reststromen zoals stalmest, grasmaaisel, groente- en fruitaval en meer koolstofrijke reststromen zoals twijghout, stro of riet.

Samenwerking

Niet elke landbouwer heeft zowel nutriënt- als koolstofrijke reststromen binnen zijn eigen bedrijfsvoering ter beschikking. Daarom biedt boerderijcompostering een mooie kans voor samenwerkingen tussen landbouwers en natuurbeheerders. Omdat de compost op de boerderij zelf samengesteld wordt, kunnen de transportkosten vermeden worden en blijven de lokaal aanwezige organische stoffen aanwezig.
“Al 20 jaar voeren we onderzoek naar boerederijcompostering op zowel proefvelden als landbouwbedrijven”, zegt boerderijcomposteringsexpert bij ILVO, Koen Willekens. “Onze proeven hebben al meermaals bewezen dat compost de bodemkwaliteit verbetert en de nutriëntenhuishouding niet schaadt.” En toch zijn er amper boerderijen die aan boerderijcompostering doen.

> **Onderzoek toonde aan dat compostering op de akker geen probleem vormt voor de stikstofuitspoeling naar de bodem. Het risico is quasi verwaarloosbaar**
>
> Koen Willekens - boerderijcomposteringsexpert bij ILVO

Vergunning nodig

“Zodra de landbouwer zijn eigen of andermans stalmest gebruikt in zijn boerderijcompostering of uitgangsmateriaal van iemand anders gebruikt, valt hij onder VLAREM-milieuwetgeving en is hij vergunningsplichtig”, legt Willekens uit. “Dan is hij verplicht om een vloeistofdichte vloer zoals beton te hebben waar de compost op bereid wordt. Maar meestal is zo’n investering in een vloeistofdichte vloer financieel niet haalbaar. Bijkomend is het verharden niet wenselijk vanuit een klimatologisch standpunt en verhindert het een goede infiltratie van water in de bodem.”
Wie enkel en alleen bedrijfseigen plantaardig materiaal gebruikt om te composteren en de compost enkel op de percelen van het bedrijf aanwendt heeft geen vergunningsplicht. “Maar dit brengt weinig soelaas want bij boerderijcompostering gebruikt men meestal ook stalmest en heeft men doorgaans behoefte aan aanvoer van houtig materiaal”, aldus Willekens. “Onderzoek toont aan dat de stikstofuitspoeling van stalmestopslag op de akker geen probleem vormt, daarom is het ook toegestaan om stalmest in de winter op de akker op te slaan. Onderzoek toonde aan dat compostering op de akker geen probleem vormt voor de stikstofuitspoeling naar de bodem. Het risico is quasi verwaarloosbaar.”

Daarom oppert ILVO om boerderijcompostering toe te laten op akkers mits een goede compostsamenstelling en procesvoering. “Het is uiteraard niet de bedoeling dat er zomaar wat materiaal bij elkaar gebracht wordt op een hoop”, zegt Willekens. “Composteren is een proces dat moet opgevolgd en aangestuurd worden. Maar daar begeleiden we landbouwers in.”
Maar door het gebrek aan een definitief wettelijk kader is het tot op heden nog niet mogelijk om in praktijk samenwerkingen tussen landbouwers en natuurbeheerders aan te gaan en zo aan boerderijcomposteren te doen.

Waar is het wetgevend kader?

Boerderijcomposteren stond in het Mestactieplan van 2019 (MAP6) reeds uitgebreid gedefinieerd zodat het mogelijk zou zijn om met drie partijen een samenwerking aan te gaan. Maar de uitwerking van het wettelijk kader kwam er niet.
In 2021 werd de uitwerking opgenomen als actie binnen het Vlaams Actieplan ‘Voedselverlies en biomassa 2021-2025'. Dit wordt getrokken door Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Samen met onder meer ILVO en het Departement Landbouw en Visserij zit OVAM in een werkgroep die onderzoekt hoe een optimaal juridisch kader voor boerderijcompostering in Vlaanderen kan ontwikkeld worden. Maar dat is nog steeds een lopend proces.
Ondertussen werd boerderijcomposteren ook in het MAP7 opgenomen als één van de maatregelen om te komen tot het verbeteren van de bodemvruchtbaarheid en -kwaliteit. En ook in andere beleidskaders zoals het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en

het Vlaams klimaatplan wordt boerderijcompost naar voor geschoven als een belangrijke maatregel voor het verbeteren van bodemkwaliteit en koolstofopslag in landbouwbodems.
Boerderijcompostering lijkt dus bij velen op tafel te liggen als een theoretisch begrip maar een omwenteling naar de praktijk door een werkbaar regelgevend kader blijft uit. “We zitten al jaren met een regelgeving die niet faciliterend is voor boerderijcompostering,” laat Willekens weten. “We hopen dat er nu een kantelpunt komt met de opmaak van een specifieke regelgeving voor deze goede landbouwpraktijk.”

Uitgelicht

Landbouwers worden ontlast van maaisel in nieuw pilootproject

nieuws

Sinds dit jaar is het voor heel wat beheerovereenkomsten verplicht om het vrijgekomen maaisel af te voeren. Voor landbouwers die niet over de geschikte machines beschikken of...

23 JUNI 2023

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving / Natuurpunt

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada